

Společnost infekčního lékařství ČLS JEP (org. č. 20)

Czech Society for Infectious Diseases CzMA

Po 2. světové válce se významně zvýšil zájem lékařské veřejnosti o infekční nemoci. Byly to především vysoce nakažlivé vzdušné infekce, střevní infekce včetně tyfu a těsně po válce také skvrnitý tyfus, dětská obrna, které jasně ukázaly potřebu dětských i dospělých izolačních lůžek při stávajících nemocnicích. Na základě toho vznikla samostatná infekční oddělení v krajských a později také v okresních nemocnicích. Začátkem 50. let byly na lékařských fakultách ustaveny katedry infekčních nemocí a infekce se stala samostatnou rigorózní či státní zkouškou. Tím byl dán základ k založení nového oboru – oboru infekčních nemocí.

Infekcionista sekce při ČLS JEP byla založena v roce 1956 a jejím prvním předsedou byl prof. MUDr. Jaroslav Procházka, přednosta Infekčního oddělení Fakultní nemocnice Na Bulovce. Prvním vědeckým sekretářem byl zvolen MUDr. Buček, vedoucí Infekční kliniky Vojenské nemocnice v Praze 6. Dalšími zakládajícími členy sekce byli tehdy doc. MUDr. Václav Kredba z Infekčního oddělení Fakultní nemocnice Na Bulovce, doc. MUDr. Václav Kluska, přednosta Dětského infekčního oddělení v Brně, a doc. MUDr. Jaroslav Ondráček, CSc., z Hradce Králové. Hlavním úkolem sekce byla organizace odborných seminářů a vědeckých konferencí. Počet členů se pohyboval od 100 do 150. V tomto období byla také zahájena postgraduální výuka v oboru přenosných nemocí s atestační zkouškou. Atestace byla od počátku pojímána jako nadstavbová, po absolvování základní atestace z pediatrie nebo vnitřních nemocí. Pediatrii přitom záměrně uvádíme na prvním místě, protože v té době bylo propojení pediatrie a infektologie mnohem větší než dnes. V současnosti je většina dětských infekčních nemocí eliminována díky očkovacím programům.

V roce 1966 se prof. Procházka vzdal funkce předsedy sekce a předsedou nově vzniklé Společnosti infekčního lékařství (SIL) se stal prof. MUDr. Jaroslav Ondráček, CSc., přednosta Infekční kliniky v Hradci Králové. Vědeckým sekretářem byl zvolen doc. MUDr. Milan Duniewicz, CSc., z Infekční kliniky Nemocnice Na Bulovce. Nový výbor začal vydávat bulletiny, které informovaly členy společnosti nejen o konferencích a seminářích infekční společnosti, ale také o akcích příbuzných oborů. Během krátké doby měla společnost infekčního lékařství v Čechách kolem 600 členů a na Slovensku 200 členů. Společnost každoročně pořádala celostátní konferenci, střídavě v českých zemích a na Slovensku. Nejlepší publikované práce v oboru byly odměňovány finančně a písemným uznáním.

Nové vedení společnosti navázalo vědecké kontakty se společnostmi infekčního lékařství v Polsku, NDR, Maďarsku, Bulharsku, Rumunsku, SSSR a Jugoslávii. Později byly vytvořeny kontakty i se západoevropskými infektologickými společnostmi (Berlín, Mnichov, Paříž, Vídeň apod.). Na základě těchto kontaktů se jednou za čtyři roky pořádaly mezinárodní infektologické konference za účasti zahraničních i našich vědeckých pracovníků.

V roce 1969 se společnost rozdělila na českou a slovenskou část. Předsedou české společnosti byl zvolen MUDr. Leon Bíla, ředitel Thomayerovy nemocnice v Praze 4-Krč, vědeckým sekretářem zůstal doc. Duniewicz. Předsedou slovenské společnosti se stal prof. MUDr. Július Hruzík, CSc., přednosta Infekční kliniky v Bratislavě, vědeckým sekretářem byl zvolen tehdejší doc. MUDr. Ondrej Bálint, CSc. Koordinací obou společností bylo pověřeno prezidium, jehož členy byli předsedové a vědeckí sekretáři.

V roce 1976 byl zvolen předsedou prof. MUDr. Václav Palisa, DrSc., přednosta Infekční kliniky v Plzni, a vědeckým sekretářem byl opět zvolen doc. Duniewicz.

Samostatná subkatedra infekčních nemocí s klinickou základnou v infekčním pavilonu Nemocnice na Bulovce byla zřízena v roce 1980 v Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví. Jejím vedoucím byl do roku 1997 doc. MUDr. Jiří Vaništa, CSc., a v současnosti Katedru infekčních nemocí vede doc. MUDr. Vilma Marešová, CSc.

V roce 1982 se stal předsedou společnosti prof. MUDr. Jiří Havlík, DrSc. V tomto volebním období byla poprvé podrobně zpracována koncepce oboru infekčních nemocí včetně ordinariátů pro tento obor.

V roce 1990 byl zvolen předsedou společnosti prof. MUDr. Pavel Ježek, DrSc., přednosta Kliniky infekčních chorob v Brně-Bohunicích, vědeckým sekretářem až do roku 1992 zůstal doc. Duniewicz. Na jeho místo byl poté zvolen prim. MUDr. Jiří Švejda, CSc., přednosta Infekčního oddělení nemocnice v Ústí nad Labem.

Ve volbách v roce 1994 byla předsedou společnosti zvolena doc. MUDr. Marie Staňková, CSc., vedoucí lékařka AIDS centra, Fakultní nemocnice Na Bulovce a vědeckým sekretářem byl zvolen doc. MUDr. Jiří Beneš, CSc., nyníjší přednosta Infekční kliniky 3. LF UK, Fakultní nemocnice Na Bulovce. Po doc. Benešovi se r. 1999 stal vědeckým sekretářem MUDr. Jan Galský, primář Infekčního oddělení Nemocnice Mělník. Od téhož roku byl do funkce místopředsedy zvolen MUDr. Petr Kümpel, primář Infekčního oddělení Slezské nemocnice v Opavě.

Údaje o naší společnosti jsou na webové stránce www.infekce.cz.

SIL má dlouhodobě kolem 400 členů, vesměs se jedná o infektology pracující na lůžkových odděleních, kterých je v ČR 36 (údaj z roku 2004). V čele společnosti je 13členný výbor, který je volen vždy na 4 roky. SIL je součástí ČLS JEP od doby jejího vzniku; v rámci ČLS JEP má pořadové číslo 20.

Významné aktivity

SIL spolupracuje úzce se Slovenskou společností infektologů (SSI). V rámci této spolupráce se konají od roku 1996 každý rok společné česko-slovenské, resp. slovensko-české kongresy, vždy jeden rok v Čechách a další rok na Slovensku. V letech, kdy tento společný kongres připravuje SSI, pořádá SIL ještě český celostátní infektologický sjezd. Přehled všech akcí od r. 1992:

- Celostátní konference o infekčních nemocech, Seč u Chrudimi 1992
- Celostátní konference o infekčních nemocech, České Budějovice 1993
- 1. polsko-czeskie sympozjum lekarzy chorób zakaźnych i epidemiologów, Nysa (Polsko) 1994

- 2. česko-polské infektologické dny, Hradec Králové 1995
- Celostátní konference infekcionistů, Havířov 1995
- Celostátní konference infekcionistů, Strážnice 1996
- I. společný slovensko-český kongres o infekčních chorobách, Modra (SR) 1996
- II. společný česko-slovenský kongres o infekčních nemocech, Hradec nad Moravicí 1997
- III. společný slovensko-český kongres o infekčních chorobách, Trenčianske Teplice (SR) 1998
- Celostátní konference infekcionistů, Plzeň 1998
- Česko-polské infektologické dny pořádané v rámci oslav 650. výročí založení UK, Praha a Hradec Králové 1998
- 1. pracovní setkání primářů a přednostů infekčních oddělení v ČR, Srbsko u Karlštejna 1999
- 1. antibiotické dny, Mělník 1999
- IV. společný česko-slovenský kongres o infekčních nemocech, Soláň 1999
- 2. pracovní setkání primářů a přednostů infekčních oddělení v ČR, Špindlerův Mlýn 2000
- V. společný slovensko-český kongres o infekčních chorobách, Martin (SR) 2000
- 2. antibiotické dny, Mělník 2000
- Celostátní kongres infektologů s mezinárodní účastí, Černý Důl 2000
- 3. pracovní setkání primářů a přednostů infekčních oddělení v ČR, Skalský Dvůr (Lísek u Bystřice) 2001
- 3. antibiotické dny, Mělník 2001
- VI. společný česko-slovenský kongres o infekčních nemocech, Mikulov 2001
- 3. pracovní setkání primářů a přednostů infekčních oddělení v ČR, Skalský Dvůr (Lísek u Bystřice) 2001
- 4. pracovní setkání primářů a přednostů infekčních oddělení v ČR, Skalský Dvůr (Lísek u Bystřice) 2002
- 4. antibiotické dny, Mělník 2002
- VII. společný slovensko-český kongres o infekčních chorobách, Tále (SR) 2002
- Český kongres o infekčních nemocech, Jihlava 2002
- 5. pracovní setkání primářů a přednostů infekčních oddělení v ČR, Černý Důl 2003
- 5. antibiotické dny, Mělník 2003
- VIII. společný česko-slovenský kongres o infekčních nemocech, Pec pod Sněžkou 2003

SIL pořádala i několik společných mezinárodních konferencí. V letech 1994, 1995 a 1998 se spřátelenou Polskou infektologickou společností a v roce 1999 spolupracovala s 1. LF UK při organizaci italských infektologických dní.

Zvláštní pozornost si zaslouží velké mezinárodní kongresy, na jejichž přípravě se naše společnost podílela. První z nich byl Světový infektologický kongres, který se konal v Praze v dubnu 1994. Hlavním pořadatelem byla Mezinárodní chemoterapeutická společnost, prezidentem kongresu byl prof. Havlík. Druhým byl Evropský kongres klinické mikrobiologie a infekčních nemocí (ECCMID), organizovaný Evropskou společností klinické mikrobiologie a infekčního lékařství (ESCMID). Tento kongres se konal v Praze v květnu 2004. Počet účastníků obou těchto kongresů se pohyboval kolem 5000 osob. V roce 1998 byla naše společnost přijata do FESCI (Federation of European Societies for Chemotherapy and for Infection) a zároveň do ISC (International Society of Chemotherapy).

Kromě uvedených velkých akcí se SIL podílí na přípravě pravidelných odborných seminářů, kterým je vyhrazeno každé první úterý v měsíci v Lékařském domě v Praze. SIL dále poskytuje odbornou garanci mezioborovým seminářům, které se konají vždy počátkem roku v Třeboni.

Mezi významné aktivity SIL patří každoroční setkání přednostů a primářů všech infekčních oddělení působících na území ČR, které od r. 1999 organizují doc. Staňková a doc. Beneš.

Od roku 1996 do roku 2001 byla postupně vypracována nová koncepce našeho oboru, a to s přihlédnutím na měnící se charakter českého zdravotnictví a změnu spektra infekčních nemocí. Nově jsme se také zaměřili na práci ambulantních infektologů s cílem připravovat infektology, kteří by působili jako samostatně pracující lékaři – konziliáři - v nemocnicích, kde není infekční oddělení. Důraz je kladen zejména na antiinfekční léčbu a prevenci nozokomiálních nákaz ve spolupráci s regionálním mikrobiologem a epidemiologem.

Od roku 1999 naše společnost každoročně uděluje Cenu prof. Kredby za tři nejlepší publikace z našeho oboru.

Časopis

Společnost infekčního lékařství od r. 1995 podporuje a odborně garantuje vydávání časopisu *Klinická mikrobiologie a infekční lékařství*. Tento časopis byl původně založen z iniciativy mikrobiologů a jeho prvním šéfredaktorem byl prim. MUDr. Josef Scharfen, CSc., předseda Společnosti lékařské mikrobiologie. V letech 1997–2002 vedl redakci MUDr. Jiří Beneš, CSc., který posléze kvůli redakční práci rezignoval na funkci vědeckého sekretáře SIL. V průběhu roku 2002 převzal vedení časopisu prof. MUDr. Václav Vacek, DrSc.

Česká lékařská společnost JEP vydávala pod odbornou záštitou SIL rovněž Referátový výběr Choroby infekční. Vycházel v Národní lékařské knihovně od r. 1960 do roku 2000 – celkem 41 ročníků. Vedoucím redaktorem byl zprvu prof. Kredba (do r. 1979) a po něm dlouhá léta doc. MUDr. Jiří Vaništa, CSc., přednosta Subkatedry infekčních nemocí IPVZ/ILF. V roce 1997 převzal funkci šéfredaktora přednosta kliniky infekčních chorob v Brně, doc. MUDr. Pavel Chalupa, CSc. Bohužel pro nedostatek finanční podpory bylo vydávání časopisu v r. 2000 ukončeno.

Vnitřní členění

- Sekce tropické a cestovní medicíny
- Pracovní skupina pro HIV/AIDS problematiku

Uvnitř SIL se vyčleňují dvě specializované sekce: Sekce cestovní a tropické medicíny (SCTM) a Pracovní skupina pro léčbu HIV/AIDS.

SCTM byla ustavena r. 1998 a jejím předsedou od doby zřízení do současnosti je prof. MUDr. Jiří Beran, CSc. Hlavním úkolem sekce je organizace odborných seminářů, zmapování výuky cestovní medicíny na fakultách, prosazení návrhu mezinárodního očkovacího průkazu pro každého občana ČR, vypracování standardů pro očkování do ciziny a zřízení vakcinačních center při infekčních odděleních. Sekce se přihlásila k členství v Evropské federaci cestovní a tropické medicíny a navázala spolupráci v rámci EU a zařadila se do projektu Network of Clinical Sites for the Surveillance of Imported Infectious Diseases.

Pracovní skupina pro léčbu HIV/AIDS působí od roku 1988. Její předsedkyní po celou dobu její existence je doc. Staňková, která je členem Výkonného výboru Národní komise pro problematiku HIV/AIDS při MZ ČR. Členové pracovní skupiny se podílejí na vypracování střednědobých a dlouhodobých plánů strategie prevence a léčby HIV/AIDS v ČR. AIDS centrum FN Na Bulovce získalo statut mezinárodního školicího pracoviště. V rámci této

problematiky centrum spolupracuje s New York University (SUNY). Postupně vzniklo dalších 6 regionálních AIDS center při infekčních klinikách či odděleních.

Předseda: Doc. MUDr. Marie Staňková, CSc.

Infekční klinika Fakultní nemocnice Na Bulovce, Praha 8

Vědecký sekretář: Prim. MUDr. Jan Galský

Infekční oddělení NsP, Mělník

Podklady zpracovali doc. MUDr. Jiří Beneš, CSc., a doc. MUDr. Marie Staňková, CSc.